

Nr: 2025-119884

Het College van Beroep voor de Examens,
mr. M.H.E. Mathon, voorzitter, mr. G.P. van Nifterik en S.S. Catak, leden.

BESLISSING inzake het beroep van de heer [REDACTED], hierna te noemen “appellant”, ingesteld bij schrijven van 25 juni 2025, tegen de beslissing van 16 mei 2025 van de examencommissie van de Faculteit der Geesteswetenschappen, hierna te noemen “verweerster”, waarbij de conceptversie van de bachelorscriptie van appellant wegens ongeoorloofd AI-gebruik ongeldig wordt verklaard.

I. Ontstaan en loop van het geding

Bij besluit van 16 mei 2025 is door verweerster de conceptversie van zijn bachelorscriptie ongeldig verklaard wegens ongeoorloofd AI-gebruik. Aangezien appellant door de ongeldigverklaring niet voldoet aan de voorwaarde voor deelname aan de herkansing, te weten het beschikken over een voldoende beoordeelde conceptversie, kan appellant geen gebruikmaken van het recht op herkansing. Appellant mag wel het scriptietraject voortzetten en gebruik maken van de eerste kans mogelijkheid, echter krijgt hij geen feedback op het ingediende concept.

Tegen dit besluit is het beroep van 25 juni 2025 gericht. Bij schrijven van 27 juni 2025 is verweerster verzocht om in overleg met betrokkene na te gaan of een minnelijke schikking tot de mogelijkheden behoort. Dit gesprek heeft op 10 juli 2025 plaatsgevonden maar heeft niet geleid tot een oplossing van het geschil. Bij schrijven van 16 juli 2025 heeft verweerster een verweerschrift ingediend. Het beroep is tijdens de zitting op 31 juli 2025 behandeld, alwaar appellant, met bericht van verhindering, niet is verschenen. Namens verweerster zijn verschenen, [REDACTED] afgevaardigden van de examencommissie.

II. Motivering

Standpunt van appellant

Appellant heeft zich blijkens de stukken, zakelijk weergegeven, op het volgende standpunt gesteld.

Appellant kan zich niet met het besluit verenigen en meent recht te hebben op de herkansingsmogelijkheid. Appellant meent dat verweerster niet in voldoende mate heeft onderbouwd waar het vermeende AI-gebruik op is gebaseerd. Appellant meent dat er louter sprake is van een vermoeden, maar dat enig bewijs van het gebruik van AI ontbreekt. Appellant stelt dat er tijdens het hoorgesprek met verweerster geen ruimte was om zijn kant van het verhaal te delen. Appellant geeft aan dat hij niet goed is in academisch schrijven en dat hij, hoewel er verbetering zichtbaar is in zijn schrijfvaardigheden, veelvuldig gebruik heeft moeten maken van herkansingsmogelijkheden voor vakken waarbij schrijfvaardigheid centraal staat. Appellant geeft aan dat het derhalve van belang is dat hij beschikt over de feedback van zijn conceptversie, zodat hij de scriptie, waar nodig, kan aanpassen en met een voldoende kan afronden.

Appellant geeft aan dat hij ChatGPT uitsluitend heeft gebruikt voor spelling en grammatica en dat de examinerator heeft aangegeven dat het gebruik van AI-tools voor het nakijken van spelling en grammatica is toegestaan. Appellant geeft aan dat hij het soms lastig vindt om zich uit te drukken, waardoor er soms onduidelijke formuleringen in de conceptversie terug te vinden zijn, die mogelijk lijken op AI-gegenereerde teksten. Appellant geeft toe dat hij bij het herschrijven en herstructureren van bepaalde stukken tekst fouten heeft gemaakt, wat maakt dat bepaalde onderdelen slordig of onvolledig overkomen. De quasi-academische formuleringen zijn, volgens appellant, het gevolg van zijn onervarenheid met academische stijl en niet van opzettelijke misleiding, evenals de fouten in bronnen en structuur. De gemaakte fouten zijn ontstaan door tijddruk, onervarenheid en gebruik van Engelste termen tijdens de studie en op de doorlopen stage. Appellant stelt geen gebruik te hebben gemaakt van een AI-tool tijdens het genereren en schrijven van de teksten van de scriptie. Appellant verzoekt om een mogelijkheid zijn scriptie voort te zetten, met begeleiding en feedback, en om

gebruik te kunnen maken van de herkansingsmogelijkheid, zodat hij zijn scriptie met een voldoende kan afronden. Appellant verzoekt om heroverweging van het bestreden besluit.

Standpunt van verweerster

Verweerster heeft zich blijkens de stukken en het verhandelde ter zitting, zakelijk weergegeven, op het volgende standpunt gesteld.

Verweerster stelt dat sprake is van fraude en/of plagiaat in de zin van artikel 1 van de Fraude- en plagiaatregeling en dat het besluit zorgvuldig tot stand is gekomen. Verweerster geeft aan de melding van het vermoeden van fraude te hebben ontvangen, waarna zij conform de geldende procedures heeft gehandeld. Verweerster geeft aan appellant te hebben gehoord en hem veelvuldig in de gelegenheid te hebben gesteld zijn bezwaren kenbaar te maken. Verweerster geeft aan dat het besluit is gebaseerd op een inhoudelijke en stilistische analyse van de ingeleverde conceptversie, waarbij meerdere kenmerken naar voren kwamen die typerend zijn voor door AI-gegenereerde teksten. Zo was er sprake van ongebruikelijk en niet-academisch taalgebruik, quasi-academische formuleringen, een afwijkende en niet-conventionele opbouw en foutieve en verzonden informatie. Deze bevindingen in samenhang duiden erop dat appellant niet slechts AI-tools heeft gebruikt voor spelling en grammatica, maar ook voor (her)formulering van inhoud en het genereren van tekststructuur. Verweerster meent dat voornoemde bevindingen in voldoende mate onderbouwd zijn om te kunnen concluderen dat er sprake is van ongeoorloofd gebruik van generatieve AI. Daarbij komt dat in de studiehandleiding nadrukkelijk is opgenomen dat het gebruik van AI-tools voor het genereren van content niet is toegestaan. Daarnaast is er ook een waarschuwing opgenomen in de studiehandleiding dat bepaalde AI-tools vaak nieuwe content produceren, waardoor studenten voorzichtig moeten zijn bij het gebruik van dergelijke tools, omdat deze tools eveneens tot plagiaat kunnen leiden.

Verweerster geeft aan dat zij navraag heeft gedaan bij de betrokken scriptiebegeleider c.q. examiner over de toestemming die zou zijn gegeven met betrekking tot het gebruik van AI-tools. Hieruit blijkt dat er nooit enige vorm van toestemming is gegeven voor het gebruik van ChatGPT of andere vergelijkbare AI-tools, ook niet voor spelling- en grammaticaconrole. Verweerster meent dat hier sprake is van een ernstige misrepresentatie van de situatie.

Verweerster geeft aan bij het bepalen van de sanctie rekening te hebben gehouden met de ernst van de overtreding, de impact op het leerproces en het feit dat appellant zich niet eerder schuldig heeft gemaakt aan een vergelijkbaar vergrijp. Daarbij geeft verweerster aan dat appellant niet is uitgesloten voor deelname van het vak. Dat houdt in dat appellant de scriptie mag voortzetten en afronden, maar dat het recht op herkansing is komen te vervallen. De voorwaarden om in aanmerking te komen voor een herkansing zijn voorafgaand met alle studenten nadrukkelijk gecommuniceerd en gelden dus ook voor studenten die een onvoldoende halen voor de conceptversie. Verweerster acht derhalve de sanctie proportioneel. Verweerster ziet, wegens het ongeoorloofde AI-gebruik en proportionaliteit van de sanctie, geen reden om het besluit te herzien en verzoekt om het beroep ongegrond te verklaren.

Het College overweegt als volgt

1. Het College dient overeenkomstig artikel 7.61, tweede lid, van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) te beoordelen of de bestreden beslissing al dan niet in strijd is met het recht.
2. De decaan van de Faculteit der Geesteswetenschappen heeft nadere regels gesteld betreffende fraude en plagiaat in de Onderwijs- en Examenregeling voor de bacheloropleidingen van de Faculteit der Geesteswetenschappen 2024-2025 (hierna: OER). In artikel 4.13 van de OER – voor zover hier van belang – het volgende bepaald:

1. Het bepaalde over fraude en plagiaat in de Regels en richtlijnen van de examencommissie* is onverkort van toepassing.
2. Bij de detectie van plagiaat in teksten wordt gebruikgemaakt van elektronische detectieprogramma's. Met het aanleveren van de tekst geeft de student impliciet toestemming tot het opnemen van de tekst in de database van het betreffende detectieprogramma.

3. In artikel 8 van de Regels en Richtlijnen van de Examencommissie van de Faculteit der Geesteswetenschappen (hierna: R&R) 2024-2025 is het volgende bepaald:

Artikel 8- Fraude en plagiaat

1. Bij een vermoeden van fraude en/of plagiaat bij een toets, handelen examinator en examencommissie volgens de Fraude en Plagiaat Regeling Studenten UvA (bijlage 3).
2. Fraude- en plagiaatzaken worden behandeld door twee vertegenwoordigers van de examencommissie FGw. Een lid moet betrokken zijn bij de uitspraak. Een medewerker van het secretariaat kan bij een hoorzitting aanwezig zijn om aantekeningen te maken.
3. De in de Fraude en Plagiaat Regeling Studenten UvA bepalingen over sancties beschouwt de examencommissie FGw als richtlijnen, maar uiteindelijk maakt zij in iedere zaak haar eigen afweging.

4. In artikel 1 van de Fraude- en Plagiaatregeling UvA (hierna: de Regeling) is het volgende bepaald:

1. Onder fraude en plagiaat wordt verstaan het handelen of nalaten van een student waardoor een juist oordeel over zijn kennis, inzicht en vaardigheden geheel of gedeeltelijk onmogelijk wordt. Plagiaat is een vorm van fraude.

2. Onder ernstige fraude, zoals bedoeld in artikel 7.12b, tweede lid, WHW, wordt in ieder geval verstaan:

- a. zich tijdens het tentamen uitgeven voor iemand anders;
- b. zich tijdens het tentamen door iemand anders laten vertegenwoordigen;
- c. zich voor het moment waarop het tentamen zal plaatsvinden, in het bezit (laten) stellen van de opgaven van het desbetreffende tentamen;
- d. figneren en/of vervalsen van enquête- of interviewantwoorden of onderzoekgegevens;
- e. frauderen tijdens of buiten de periode van inzage in een beoordeeld werkstuk/tentamen;
- f. frauderen met tentamenresultaten;
- g. zich schuldig maken aan ernstige vormen van plagiaat zoals bedoeld in het vierde lid van dit artikel.

3. Onder fraude wordt voorts in ieder geval verstaan:

- a. tijdens het tentamen in het bezit zijn van hulpmiddelen waarvan de raadpleging niet uitdrukkelijk is toegestaan;
- b. tijdens het tentamen afkijken of, het binnen of buiten de tentamenruimte uitwisselen van informatie.

4. Onder ernstige vorm van plagiaat wordt in ieder geval verstaan:

- a. het in aanzienlijke mate gebruik maken dan wel overnemen van andermans teksten, gegevens of ideeën zonder bronvermelding;
- b. het presenteren als eigen werk of eigen gedachten van de structuur dan wel het centrale gedachtegoed uit bronnen van derden;
- c. het overnemen van werk van medestudenten en dit laten doorgaan voor eigen werk;
- d. het overnemen van beeld-, geluids- of testmateriaal, software en programmacodes van anderen zonder verwijzing en dit laten doorgaan voor eigen werk;
- e. het indienen van werkstukken die (al dan niet tegen betaling) door iemand anders zijn geschreven, waaronder werkstukken die verworven zijn van een commerciële instelling.

5. Onder plagiaat wordt voorts in ieder geval verstaan:

- a. het gebruik maken dan wel overnemen van andermans teksten, gegevens of ideeën zonder volledige en correcte bronvermelding;
- b. het presenteren als eigen werk of eigen gedachten van de structuur dan wel het centrale gedachtegoed uit bronnen van derden, zelfs indien een verwijzing naar andere auteurs is opgenomen;
- c. het niet duidelijk aangeven in de tekst, bijvoorbeeld via aanhalingstekens of een bepaalde vormgeving, dat letterlijke of bijna letterlijke citaten in het werk werden overgenomen, zelfs indien met een correcte bronvermelding;
- d. het parafraseren van de inhoud van andermans teksten zonder voldoende bronverwijzingen;
- e. het indienen van een eerder ingediende of daarmee vergelijkbare tekst voor opdrachten van andere opleidingsonderdelen zonder correcte bronvermelding.

6. Met examencommissie is bedoeld de examencommissie van de opleiding die verantwoordelijk is voor het desbetreffende studieonderdeel waarbij de fraude is geconstateerd.

7. Met tentamen is bedoeld een onderzoek per onderdeel naar de kennis, het inzicht en de vaardigheden van de student, waaraan een beoordeling is verbonden. Hieronder zijn (eind)werkstukken begrepen.

5. In artikel 3 van de Regeling is – voor zover hier van belang – het volgende bepaald:

Artikel 3 Plagiaatdetectie

Bij de detectie van plagiaat in teksten kan gebruik worden gemaakt van elektronische detectieprogramma's. Met het aanleveren van de tekst geeft de student impliciet toestemming tot het opnemen van de tekst in de database ten behoeve van plagiaatdetectie.

6. In artikel 4 van de Regeling is – voor zover hier van belang – het volgende bepaald:

1. Wanneer fraude en/of plagiaat wordt geconstateerd deelt de examinerator dit terstond mee aan de student en tevens schriftelijk aan de examencommissie onder overlegging van de schriftelijke stukken en bevindingen.

2. (...)

3. De examencommissie stelt vast of er sprake is van fraude of plagiaat en deelt de student schriftelijk haar besluit en de sancties conform het bepaalde in artikel 5 mede binnen een termijn van 4 weken, onder vermelding van de beroepsmogelijkheid bij het College van beroep voor de examens.

(...)

5. De opgelegde schriftelijke waarschuwing of sanctie wordt geregistreerd door de examencommissie.

6. (...)

7. In artikel 5 van de Regeling is het volgende bepaald:

Artikel 5 Sancties bij fraude en plagiaat

1. Nadat fraude of plagiaat is geconstateerd wordt door de examencommissie ten minste een schriftelijke waarschuwing gegeven.

Fraude

2. Bij gedragingen zoals omschreven in artikel 1, derde lid, onder a en b volgt ongeldig verklaring van het ingeleverde tentamen en uitsluiting van deelname aan de eerstkomende en eventueel tweede tentamengelegenheid van het desbetreffende vak.

3. Bij gedragingen zoals omschreven in artikel 1, tweede lid, onder a tot en met g volgt ongeldig verklaring van het werk dat tot stand is gekomen met behulp van fraude en volledige uitsluiting van deelname aan alle tentamens, examens of andere vormen van toetsing van de opleiding voor een periode van maximaal 12 maanden. Indien de fraude betrekking heeft op een bachelor- dan wel masterscriptie of ander eindwerkstuk worden de begeleidingswerkzaamheden van de scriptiebegeleider(s) voor de duur van de sanctie opgeschort.

Plagiaat

4. Bij gedragingen zoals omschreven in artikel 1, vijfde lid, waarbij bepaalde gedeeltes uit bestaande teksten zijn overgenomen maar de student nog wel eigen onderzoek heeft verricht, volgt ongeldig verklaring van het ingeleverde werkstuk en uitsluiting van deelname aan het tentamen van het desbetreffende vak dan wel volledige uitsluiting van deelname aan alle tentamens, examens of andere vormen van toetsing van de opleiding voor een periode van maximaal 6 maanden. Indien het werkstuk betrekking heeft op een bachelor- dan wel masterscriptie worden de begeleidingswerkzaamheden van de scriptiebegeleider voor de duur van deze periode opgeschort.

5. Bij gedragingen zoals omschreven in artikel 1, vierde lid, waarbij het hele werkstuk dan wel aanzienlijke delen daarvan, inclusief het als eigen werk gepresenteerde onderzoek, afkomstig is van bestaand materiaal en elders gepubliceerd onderzoek dan wel literatuur, volgt ongeldig verklaring van het ingeleverde werkstuk en uitsluiting van deelname aan het tentamen van het desbetreffende vak dan wel volledige uitsluiting van deelname aan alle tentamens, examens of andere vormen van toetsing van de opleiding voor een periode van maximaal 12 maanden.

Indien het werkstuk betrekking heeft op een bachelor- dan wel masterscriptie worden de begeleidingswerkzaamheden van de scriptiebegeleider voor de duur van deze periode opgeschort.

6. (...)

8. Bij gedragingen waarin deze regeling niet voorziet, kan de examencommissie afhankelijk van de ernst van de gepleegde fraude een sanctie opleggen inhoudende ongeldig verklaring van het ingeleverde tentamen, uitsluiting van het desbetreffende tentamen voor ten hoogste 12 maanden, dan wel volledige uitsluiting van deelname aan alle tentamens, examens of andere vormen van toetsing van de opleiding voor een periode van ten hoogste 12 maanden.

9. (...)

8. In de studiehandleiding van het scriptievak is – voor zover van belang – het volgende bepaald:

Using AI-based tools and technologies for content generation, e.g. large language models (LLMs), generative AI (GenAI), and chatbots (e.g. ChatGPT), is not in line with academic standards. The use of ChatGPT and other AI tools is strictly prohibited for all papers in this course. Copied material from AI-based tools and technologies without citing its source is considered plagiarism, and therefore a form of fraud.

(...)

Please note that grammar check and writing assistant tools like Grammarly and QuillBot are now AI-powered and often produce new content, so it's important to be cautious, as using such tools could potentially also lead to plagiarism.

(...)

9. Het College overweegt eerst of er in het geval van appellant gesproken kan worden van fraude, dan wel plagiaat.
10. Verweerster heeft in het verweerschrift aangegeven dat appellant artikel 1, lid 1, van de Regeling heeft overtreden. Ter zitting heeft verweerster bevestigd dat de gehanteerde regelgeving, op basis waarvan de sanctie is opgelegd en zwaarte van de sanctie is bepaald, ontbreekt.

Het College oordeelt dat in dit specifieke geval niet is vermeld noch nader is gemotiveerd op welke artikelen uit de Regeling verweerster haar beslissing, derhalve ook de sanctie, heeft gebaseerd. Verweerster heeft enkel verwezen naar de algemene definitie van fraude, zoals te vinden in artikel 1, eerste lid, van de Regeling, maar heeft nagelaten te motiveren onder welke vorm van fraude, dan wel plagiaat, de gedragingen van appellant zou vallen en of deze zijn te kwalificeren als 'plagiaat', 'ernstig plagiaat', 'fraude' of 'ernstige fraude'.

11. Nu de wettelijke basis van het besluit niet inzichtelijk is gemaakt, is de sanctie die aan appellant is opgelegd niet navolgbaar. Temeer nu in de R&R is opgenomen dat verweerster de Regeling als richtlijn beschouwt, maar in iedere zaak haar eigen afweging maakt met betrekking tot het opleggen van een sanctie. Gelet op het bepaalde in artikel 3:47 lid 2 Awb is het ontbreken van een deugdelijke motivering een omissie die tot een gegrondverklaring op technische gronden leidt, nu het bestreden besluit is genomen in strijd met het motiveringsbeginsel en legaliteitsbeginsel.

12. Nu de overtreding en daarmee aanvankelijk de sanctie niet navolgbaar en voldoende gemotiveerd tot stand zijn gekomen, dient het beroep reeds om deze reden gegrond te worden verklaard.
13. Alles overziend komt het College tot het oordeel dat het bestreden besluit strijd oplevert met het recht. Het College acht het beroep gegrond en vernietigt derhalve de beslissing van verweerder. Verweerder dient in deze zaak, gelet op de vernietiging, opnieuw te beslissen in deze kwestie.

III. Beslissing

Het College van Beroep voor de Examens

1. verklaart het beroep gegrond;
 2. vernietigt de beslissing van 16 mei 2025;
 3. draagt verweerder op binnen twee weken na dagtekening een nieuw besluit te nemen met inachtneming van dit besluit.
2. bepaalt dat afschrift van deze beslissing gezonden wordt aan:
- partijen;
 - de decaan van de Faculteit der Geesteswetenschappen;
 - het College van Bestuur
- en wordt zonder vermelding van de namen van betrokkenen ter beschikking gesteld aan belangstellenden.

Amsterdam, 12 augustus 2025

A. van der Weerd - Kramer LLB
secretaris

mr. M.H.E. Mathon
voorzitter

Tegen deze beslissing kan appellant(e) binnen 6 weken beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA te Den Haag. Voor meer informatie zie www.raadvanstate.nl/studentenzaken.

Let op, om beroep in te kunnen stellen dient u een betrokkene te zijn in de zin van artikel 7.59a lid 3 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW). Dit betekent dat o.a. contractstudenten geen beroep kunnen instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.